

RASHI LEVÍ-PAENI

¹ Ari iñaanateeri Tajorentsi irika Moisés, ijeekaki tajorentsi-thaanteki, ikanteeri:

² “¡Moisés! Pikenkitha-waetakaeri pisheninka-paeni Israel-paeni, pikanteri: ‘Aririka pamakiniri Tajorentsi pipayiteriri, pamakiniri piwaakati, eerorika pamakiniri powishate.

³ Riirika waaka pipiriri katziyeen-katatsini iyachaarinka pitaakiririka, riitaki paanaki shirampari, eero ramashi-waeta. Tema riitaki ookimotyaarini Tajorentsi pitaa-kiniriri opatzimooki tajorentsi-thaante.

⁴ Pioteya-yinatiri iitoki katziyeen-katatsini iyachaarinka pitaani, tema riitaki ookimotyaarini Tajorentsi ipeyako-tantee-mirori pantakirowa kaariperotatsiri.

⁵ Powamayiri pipira tajorentsi-thaanteki. Rayimae-tyaawo itomi-paeni Aarón, Ompera-tajorentsi-taarewo, riraa pipira rashita-kaeyaari Tajorentsi, itsikirijan-tyaawo onampi-naki-paeni taapokimentotsi ojeekakira opatzimookiki Tajorentsi-thaante.

⁶ Aririka powamaakiri, pimeshaayiri imashi, pitoyitiro maawoeni iwatha.

⁷ Riima itomi-paeni Ompera-tajorentsi-taarewo Aarón, riitaki oejatsini paamari taapokimentotsiki, riitaki oonthoyitironi tsitsi-paeni paamata-tsini.

⁸ Riijatzi itomi-paeni Aarón Ompera-tajorentsi-taarewo, owankita-kirini iwatha ipira

opaamatakira tsitsi, itsipataakiri iito, eejatzi iyeenka-paeni.

⁹ Eerokataki kewironi isheeto-paeni, eejatzi ipori-paeni. Itayimae-tyaari Ompera-tajorentsi-taarewo taapokimentotsiki. Okatziyeenkatyaa iyachaarinka itaaha. Rootaki ookimotantyaariri Tajorentsi iñaaperotyaaari rashitakaetariri.

¹⁰ Riirika owisha, riirika cabra pashita-kaariri Tajorentsi katziyeen-katatsini iyachaarinka pitaakiri, riitaki paanaki shirampari, eero ramashi-waeta.

¹¹ Powamayiniri Tajorentsi jantakiroki taapokimentotsiki okatonkontzira. Rayiro itomi-paeni Aarón, Ompera-tajorentsi-taarewo, riraa itsikirijan-takyaawo maawoeni onampi-naki-paeni taapokimentotsi.

¹² Opoñaashitya pitoyitakiri maawoeni iwatha, iito eejatzi iyeenka-paeni. Raakiri Ompera-tajorentsi-taarewo, rowanki-takiri opaamatakira paamari taapokimentotsiki.

¹³ Eerokataki kewironi isheeto-paeni, eejatzi ipori-paeni. Itaayitiro Ompera-tajorentsi-taarewo rowanki-takiri taapokimentotsiki. Okatziyeenkatyaa iyachaarinka itaaha. Rootaki ookimotantyaariri Tajorentsi iñaamaperotyaaari rashitakaetariri.

¹⁴ Riirika shiwankiri pashita-kaeyaariri katziyeen-katatsini iyachaarinka pitaakiri, pamakiniri shiro, eerorika iryaani jamomo.

¹⁵ Riitaki Ompera-tajorentsi-taarewo ashitakae-yaariri Tajorentsi. Ithatyaakiri iitoki, ipitenkantakyaawo riraa maawoeni onampi-naki taapokimentotsi, itaakiri taapokimentotsiki.

¹⁶ Paawakiro ishenokitziro rowanawo, eejatzi ishiwanki-paeni. Pookakiro onampi-naki taapokimentotsi ishitowa-piintzira ooryaa, jempe opiyotaka ojamampoti itahaetani.

¹⁷ Pitankapetatiri eero pithatyaa-waetziri. Itayiri Ompera-tajorentsi-taarewo taapokimentotsiki. Okatziyeenkatyaa iyachaarinka itaaha. Rootaki ookimotantyaariri Tajorentsi iñaamaperotyaaari rashitakaetariri.

2

¹ Roorika pankirentsi-pane pamaki pashitakaeyaari Tajorentsi, pamaki rooperori opane, powaetakiro yeenkantsi eejatzi kajankari.

² Pamakiniri itomi-paeni Aarón, Ompera-tajorentsi-taarewo. Raawaki eepichokiini powaeta-kirori yeenkantsi, eejatzi kajankari. Itaakiro taapokimentotsiki. Rootaki ookimotantyaariri Tajorentsi iñaaperotyaaawo itahae-takiniriri rashita-kaetariri.

³ okaate tzimahaan-taneen-tsini opane pashitakaariri Tajorentsi, tajorentsi-pane-tanaki iroka. Riitaki owaeyaawoni Aarón eejatzi itomi-paeni.

11

¹ Rapiiteero Tajorentsi iñaanateeri Moisés eejatzi Aarón, ikanteeri:

² “Pikenkitha-waetakaeri pisheninka Israel-paeni, pikanteri: ‘Irika tsimeriyitatsiri ikaatzi jeekayitsiri antamiki, riitake kameethatatsiri poyaari.

3 Tema maawoeni tsimeriyitatsiri tzimatsiri apiti ishetaki, oepiyirori rowanawo iniyawitakawo, inaatawaero kameetha iniyeero eejatzi, tee ipinkae-tziri irika-paeni, kameetha-tatsi rowaetyaari.

4 Riima ikaatzi ikyaakoetari, tzimawitachari apiti ishetaki, kaari oepiyironi rowanawo te inaa-perotziro iniyantyaawori, tee ikameethatzi poyaari, pipinkiri.*

5 Ari ikimitari oshiyawi-tariri kochedo, kaari oepiyironi rowanawo tee inaa-perotziro iniyantyaawori, teemaeta otzimi apiti ishetaki, riitaki pipinkiri.†

6 Ari ikimitari oshiyawi-tariri jamani, kaari oepiyironi rowanawo tee inaa-perotziro iniyantyaawori, tee otzimi apiti ishetaki, riitaki pipinkiri.‡

7 Eejatzi ikemitari chaancho, tzima-witacha apiti ishetaki, kaari oepiyironi rowanawo tee inaa-perotziro iniyantyaawori, riitaki pipinkiri.

8 Eero powayitari irika iwathapaeni, eero poteyaneentziri eepichokiini ikami-rika, riitaki pipinkiri.

9 Irika jeekantawori nijaa-paeni, riitaki kameetha-tatsiri poyaari tee ipinkae-tziri. Tema maawoeni tzimatsiri ipeteeshi, eejatzi ipentaki, ikaatzi jeekantawori inkaari eejatzi nijaa-paeni, tee ipinkae-tziri irika-paeni, kameetha-tatsi poyaari.

10 Riima kaari tzimatsini ipeteeshi-paeni,

* 11:4 ikyaakoetari = camello † 11:5 oshiyawi-tariri kochedo = tejón, conejo ‡ 11:6 oshiyawi-tariri jamani = liebre

ipentaki-paeni jeekantawori inkaare eejatzi nijaa-paeni, ikaatzi jeekantawori inthomoyaaki nijaa, piwinkani poyeri.

¹¹ Eero powayitari irika-paeni, riitaki pipinkiri. Eero poteyaneentziri aririka ikamayiti.

¹² Riitaki pipinkayitiri maawoeni jeekatsiri nijaaki kaari tzimatsini ipeteeshi-paeni, eejatzi ipentaki-paeni.

¹³ Irika shiwankiri-paeni ikaati pipinka-yiteeri, kaari kameetha-tatsini poyaari: pakitha, awo, shimapako,

¹⁴ tzijo, ikaatzi oshiyayi-tariri shirontzi,

¹⁵ ikaatzi inashi-yitachari tsiirotyonki, §

¹⁶ ikaatzi oshiyayi-tariri mamawo, oshetatsiko, cherepito, ikaatzi oshiyayi-tariri pakitha,

¹⁷ pawo, thoowo,

¹⁸ janantzi, thawori, amempori,

¹⁹ thompari, ikaatzi oshiyayi-tariri janantzi, tsimpe, piiri.

²⁰ Irika itsipa ikaatzi pipinkiri, naapakitatsiri tzimatsiri ishiwanki, tzimatsiri iityeeriki ranashitantari.

²¹ Riima maawoeni oshiyariri inaapaki tzimatsiri ipori, mitaatsiri, eero pipinka-yitziri poyaari.

²² Irika ikaati poyaari: ikaatzi oshiyayi-tariri tsitsiri, pitziro, tsinawo, kentori.

²³ Riima itsipa-paeni ikaatzi kaari apaeriiri inaapaki-witachari, aayita-tsiri, anashiyita-chari, riitaki pipinkiri.

²⁴ Iroka-paeni otsipa matironi osheneemini. Itzimi-rika oteeyakirini ikamirika ipinkaetani

§ 11:15 tsiirotyonki = cuervos

tsimiriyitatsiri, ari ipinkaetanakiri irirori roojatzi tsireniriki.

²⁵ Itzimi-rika antakironi eepichokiini iwatha kaminkari tsimeriyitatsiri, otzimatyee ikiwaero iithaari, ari ipinkaetanakiri roojatzi tsireniriki.

⁴² Tema tee ikameethatzi powayityaari ikaatzi konthaa-chari kepatsiki, anayita-tsiri kepatsiki, otzimawityaa iityeeriki-paeni, riitaki pipinkayitiri.

⁴³ Pipinkayitiri ikaatzi anayita-tsiri kepatsiki, ikaatzi kamatha-yitatsiri, tema aririka poteeyakiri, ari ipinkaetanakimi eeroka.

⁴⁴ Tema Naaka Pitajorentsiti. Pikiteshiretee eeroka-paeni, tema naaka kiteshireri. Tee okameethatzi rowaaripero-waetimi tsimeriyitatsiri ikaatzi anashiyitachari kepatsiki.

⁴⁵ Naakataki Tajorentsi, naaka oemishitowaemiri Apitantoniki Pitajorentsi-tetee-na. Pikiteshiretee, tema naaka kiteshireri.”

⁴⁶ Rootaki iroka ñaantsi riyotaan-tziri Tajorentsi jempé ikantakota tsimeri-paeni jeekatsiri antamiki, shiwankiripaeni, maawoeni añaa-yitatsiri nijaaki, maawoeni kamathaa-yitatsiri kepatsiki.

⁴⁷ Ari piyoteeriri ikaatzi ipinkae-tziri eejatzi ikaatzi kameetha-yitatsiri. Ikaatzi rowaetari eejatzi kaari rowaetari.

12

¹ Ikanta Tajorentsi iñaanateeri Moisés, ikanteeri:

² “¡Moisés! Piyoteeri pisheninka Israel-paeni, pikanteri: ‘Aririka omotziti tsinani, otzimakiri shirampari eentsite, ipinkaetiro okaate 7

kiteejeri. Tema oshiyaawo ipinkae-tziro aririka oñaawentyaa roori.

³ Aririka imaakotapaaki 8 kiteejeri itziman-takari eentsi, itomeshi-taanii-takiri.

⁴ Rooma tsinani tzimaaniteentsiri, otzimatyee omaerintyaa roori okaate 33 kiteejeri, roojatzi opeyantee-yaari iraa. Tema eero okameethatzi oteeyiro itajorentsi-takahaetani-paeni, eero okyahae tajorentsi-thaanteki, roojatzi iyomaatan-takyaawori kiteejeri omaerinta.

⁵ Roorika otzimakiri tsinani eentsiti, ipinkaetiro okaate 14 kiteejeri. Ari oshiyaawo ipinkae-tziro aririka oñaawentyaa roori. Tema otzimatyee omaerentyaa okaate 66 kiteejeri, roojatzi iyomaatan-takyaawori kiteejeri omaerinta.

⁶ Aririka iyomaateero omaeriwentari eentsiti shirampari, roorika tsinani eentsiti, otzimatyee aanakiniri Ompera-tajorentsi-taarewo apaani ipireetari tzimaen-tsiri apaani rojarentsite, ayiniri eejatzi iryaani jamomo, riirika apaani shiro. Riitaki katziyeen-katatsini iyachaarinka itahaetzirira opatzimooki tajorentsi-thaante okantya rariperoe-tanteeyaawori.

⁷ Riitaki raanakiri Ompera-tajorentsi-taarewo, itaa-kiniri Tajorentsi janta tajorentsi-thaanteki rariperoe-teero tsinani. Ari omonkaatari okaatzi omaeriwentaka roori.’ ”

Rootaki iñaani Tajorentsi iroka. Rootaki ashi tsinani-paeni tzimayi-tatsiri eenchaa-niki shirampari, roorika tsinani.

⁸ Eerorika imonkaata amanantan-tyaari ipireetari, kantacha amananti apite shiro,

eerorika apite iryaani jamomo. Riitaki Ompera-tajorentsi-taarewo matironi raripero-takaan-teero, kiteshire-tanee roori. Tema itaaki apaani raripero-tantee-tyaawori tsinani. Riima itsipa katziyeenka iyachaarinka itaakiri.”

16

¹ Ari rapiiteero Tajorentsi iñaanateeri Moisés, tema kamaki apitekiro itomi Aarón okantakaawo rontsirokakawo ijeekira Tajorentsi.

² Iroka ikantzi Tajorentsi: “¡Moisés! Pikanteri pirentzi Aarón, eero ipiya-piyata ikyee otajorentsi-perotzira tajorentsi-thaante jempe othataka tonta-mawori, ojeekakira neshironka-mentotsi otapawo tajorentsi-naki, ikami-kari. Tema ari noñaaha-kyaari nomenko-ryeen-kataki neshironka-mentotsiki.

³ Aririka ikyee Aarón tajorentsi-thaanteki, otzimatyee raanaki apaani ewonkiri waaka ipeyakoe-tantee-yaariri rantakerowa kaaripero-tatsiri. Raanaki eejatzi apaani ipireetari, riitaki katziyeen-katatsini iyachaarinka itaanewo.

¹¹ Ramaeta-kiniri Aarón ewonkiri waaka, riitaki rowamaakiri, itaawen-tyaari ipeyakoe-tantyaanariri rantakerowa kaariperotatsiri, eejatzi ikaatzi jeekatsiri ipankoki.

¹² Ari raanakiro taa-mentotsi ijaanakiro owaamari-menkiti taapokimentotsi ijeekakira Tajorentsi. Apite rowii-panetanaki rakoki opane kajankari. Raanakiro otajorentsi-perotzi jempe othataka tonta-mawori.

¹³ Itaakiro opane kajankari jempe ijeekaki Tajorentsi. Othonkyaa okachaa-tanaki

neshironka-mentotsi otapaki tajorentsi-naki. Rootaki eero ikamanta rirori Aarón.

¹⁴ Opoñaashitaka raanaki eechaakiini riraa ewonkiri waaka, itsikirijan-takyaawo neshironka-mentotsi ishitowa-piintzira ooryaa, imatakiro eejatzi ikatziyakaha rirori itsikirijakiro neshironka-mentotsi okaate 7 rapiipiintiro.

¹⁵ Ari rowamaakiri itsipa ipira, riitaki itaawenteetiri rantakirowa kaari-peri atziri-paeni. Raanakiro riraa inthomoeki otajorentsi-perotzira, itsikirijan-tyaawo neshironka-mentotsi eejatzi jantakiroki janta ikatziyakaha. Imatakiro ikimitaantakawo riraa ewonkiri waaka.*

¹⁶ Rootaki iroopero-tantee-yaari jempe otajorentsi-witaka tema rantawerowaitakiro pisheninka-paeni. Ari ikantakirori eejatzi maawoeni tajorentsi-thaante, ojatekaenchari ipanko-thaante-yitaka ikaatzi kaaripero-yiteentsiri.

¹⁷ Aririka ikyii Aarón jempe otajorentsitaki raripero-takaan-teeri kaaripero-yitatsiri, eero ishinete-tziri ijeeki itsipa atziri janta tajorentsi-thaanteki, roojatzi ishitowan-teeyaari Aarón. Tema imatakiro ipeya-kotee-takiniri rantakirowa kaariperotatsiri rirori, ikaatzi jeekatsiri ipankoki, eejatzi iyaari-peronka maawoeni isheninka Israel-paeni.

¹⁸ Ari riyaaatanaki ojeekaki taapokimentotsiki omontetakari jempe ijeeki Tajorentsi, itajorentsi-takaero taapokimentotsi. Raakotanaki eechaakiini riraa ewonkiri waaka eejatzi rashi ipireetari,

* **16:15** ipira = cabrío

itziritakiro ochee-paeni taapokimentotsi.†

19 Itsikirijan-takyaawo iraantsi taapokimentotsi okaate 7 rapiipintiro. Ikiteta-kahaero rowaaripero-waetakiro pisheninka Israel-paeni, itajorentsi-takahaero.

29 Iroka nojankinatani rootaki pikenkishiryaaapiin-teeyaari. Aririka omonkaateyaa kiteejeri 10, kashiri 7, otzimatyee pitziwentyaawo, eero pantawaetee. Ari ikanteeyaari pisheninka, eejatzi itsipa-jatzi atziri jeekimo-tzimiri pipankoki.

30 Tema iroka kiteejeri aritaki ipeyakoe-teemiro pantakirowa kaariperotatsiri, ari pikiteshiretee eeroka janta jempe ijeekaki Tajorentsi.

31 Tema ashi owaero nojankina-takaantani, ashi powaero pimako-ryaan-teeyaawo. Pitziwentyaawo eejatzi.

32 Ikite-shire-takahaemi Ompera-tajorentsi-taarewo ijeepatzii-toetakiri, poyaata-kariri ipaapati rompera-tajorentsitzi. Riitaki matironi ipeyako-teeri kaari-peroriite. Ikithaa-teeyaawo kyaari-perori ithaari tajorentsi-mawo-tatsiri.‡

33 Riitaki riopero-takahaeroni otajorentsinaki-perotzi eejatzi tajorentsi-thaante. Ari ikanteerori taapokimentotsi antaweroetakiri. Imateeri eejatzi Ompera-tajorentsi-taarewo, eejatzi maawoeni pisheninka-paeni ikaa-teeyakinira.

34 Ashi owaero iroka nojankina-takaantani. Tema apawo-jatzi ojarentsiki ikyaahaeti ipeyakoe-

† 16:18 ipireetari = cabrió ‡ 16:32 kyaari-perori ithaari = lino

tantyaawori rantayitzirowa kaari kameethatatsi Israel-paeni.”

Tema imatakiro Moisés okaatzi ikantakiriri Tajorentsi.

20

¹ Ikanta Tajorentsi iñaanateeri Moisés, ikantziri:

² “Iroka otsipa pikantiriri pisheninka Israel-paeni: ‘Ikaati ashitakae-yaarini reenchaaniti tajorentsi-niro iiteetziri “Pinkathari Itaawen-teetziri Eenchaa-niki-paeni”, otzimatyee rowamahaeteri. Okantawityaa riirika Israel-paeni, riirika itsipa-jatzi atsipatari anampiki, rowamahaeteri.

³ Tema ari nokijaneen-teeri naaka irika-paeni, aritaki nothonkaeri inampiki, tema riitaki owaaripero-takirori tajorentsi-thaante, rowinkatharyaakiro nowaero, okantakaan-tziro rashita-kaakari reenchara-nikiti tajorentsi-niro iitachari ‘Pinkathari Itaawen-teetziri Eenchaa-niki-paeni’.

⁴ Aririka ipiyatha-takyaa itsipa-paeni pisheninka eerorika rowamayiri ikaatzi ashitakaa-kariri reenchaanikiti tajorentsi-niro iiteetziri ‘Pinkathari Itaawen-teetziri Eenchaa-niki-paeni’.

⁵ ari nokijaneen-teeri naaka, ari nokanteeri maawoeni isheninka-paeni rirori. Ari nothonkaeri notsipa-taanteeyaari ikaatzi aapatziya-kariri ikaariperotakira, ipinkathawaetashi-takari tajorentsi-niro iiteetziri ‘Pinkathari Itaawen-teetziri Eenchaa-niki-paeni’.

⁶ Atziri-paeni ikaati awentee-yaarini sheripiyari-paeni, eejatzi yotantaniri-paeni,

kaariperotaki rirori rawentaakarira. Tema nokijaneentakiri naaka irika atziri, aritaki nothonkaeri inampiki.

⁷ Pikameetha-shire-yitee, pikiteshireyitee, tema naaka Pitajorentsi-tetari.

⁸ Pikemijan-teero maawoeni noñaani, pantayi-teero eeroaka. Tema naaka Tajorentsi, kiteshire-takaemiri.

⁹ Ikaati yakaterini ipaapati eejatzi riniro, otzimatyee rowamahaeteri. Tema okantakaan-tziro riyakatakiri ipaapate eejatzi riniro, rootaki rowamaan-teetyaariri.

¹⁰ Ikaati mayempi-tironi tsinaninentsi, otzimatyee rowamahaeteri apitekiro, tsinani eejatzi shirampari.

**Las Escrituras en Ashéninka Ucayali del Sur
del Perú**
**The Holy Bible in the South Ucayali Ashéninka language
of Peru**

Las Escrituras en Ashéninka Ucayali del Sur del Perú

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ashéninka Ucayali del Sur (Ashéninka, South Ucayali)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

db14e188-438b-52a5-9541-56657c3fc3d9